

सिद्धा (साक्ष)

सिद्धा

विष्णुसहस्रनाम (कुरीत)

६९८/सो. ३७६

①

॥ श्री गणेशाय नमः ॥
॥ श्री गणेशाय नमः ॥

2

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीसरस्वतिप्रसन्न ॥ श्री
 यस्मिन्सकलमात्रेण ननुसकारबंधनात् ॥ किम
 च्छेनमस्तुमैविक्रमैवमविप्रवे ॥ १ ॥ श्रीदे
 शंपावनउवाच ॥ कलाधर्मिनशेषेणवा ॥
 किमस्तुकेन ॥ इति ॥ शौतनत्रपुनरेवाभ्यथा
 ॥ १ ॥ ॥ अधिष्ठितउवाच ॥ किमेकंदैवतंते
 केकिंप्रैकस्यस्य ॥ स्तवतः कंठमंत्रितः प्राप्नुयन्

2A

नवाष्टुभे ॥ २ ॥ को धर्मो सर्व धर्मिणां भवतः परमो म
तः किं उपनु ज्ञते जंतु जन्म संसार बंधनात् ॥ ३ ॥
शिष्ट उवाच ॥ ॥ गत्प्रभु देव देव नोतं पुरुषेण
मं स्तवं नाम सहस्रे पुरुषः सत्ततो शितः ॥ ५ ॥ तमे
व चाञ्चैय न्निलं भक्त्या पुरुषमच्ययं ॥ ध्यायं स्तवना
मस्य श्रवय जमानसः प्रवच ॥ ६ ॥ अनादिनिधनं वि
ष्णुं सर्वलोकमहेश्वरं ॥ यो वाध्यक्ष स्तवं न्निलं स

3

वैश्वानरः स्वातिगोप्तवेत् ॥ ७ ॥ अत्र सर्वधर्मसंलोकानां
कांतिविधिनं ॥ लोकनाथस्य सर्वभूतसबोद्धवं
८ ॥ एतन्ने सर्वे सधर्माः ॥ यथाऽपि कतमो मतः ॥ य
इत्तया तु हृदि वाक्षं स वै चै न्ना ॥ ९ ॥ पर
महत्तेजः परमो महत्तपः ॥ परमो हृद्रूप
मं यः परमयज्ञः ॥ १० ॥ पवित्राणां पवित्रं यो मंगलानां
रामः ॥ ११ ॥ दैवतं देवतानां च भूतानां यो अयः पितृ

3A

९१॥ यतः सर्वोपि भूतनिभवं त्पदि युगागमे ॥ यस्मि
श्वप्रलयं याति पुनरेव युगक्षये ॥ १२ ॥ तस्य लोके प्र
थमं स्थिताः स्य भूपतेः विष्टोर्नामिसरस्त्रमे
भापुषा यभयापह ॥ १३ ॥ यानि नामानि गोपानि वि
ख्यातानि महात्मनः ॥ कृषिभिः परिणीतानि ता
नक्ष्यामिभुतये ॥ १४ ॥ ॐ अथ श्रीविष्णोरेव
सहस्रनामस्तोत्रमंत्रस्य वेदव्यासकृषिः ॥ अ

1

बुधपूछंदः ॥ श्रीमहाविष्णुः परमात्मा देवता ॥ अम्
तांशुद्रवो भानुरितिर्बीजं ॥ देवकीनंदनः स्त्रष्टेति
शक्तिः ॥ उद्भवक्षोभणो देव इति मंत्रं ॥ शंखभृन्नं
दक्षिचक्रीदिकीलसंसाध्यन्दागदाधरइसस्त्रं
त्रिसामासामगः सामेति कवचं ॥ रथांगपाणि
रक्षोभयइति दीर्घबंधः ॥ श्रीमहाविष्णु प्रीत्यर्थं ज
पे विनियोगः ॥ ॐ विश्वं विष्णु र्दक्षकार इ संगुष्ठा

3

(5A)

भ्यां नमः ॐ अमृतांशुद्रवोभालुदितितर्जनीभ्यां
नमः ॐ ब्रह्मण्यो ब्रह्मकृद्ब्रह्मेति मध्यमाभ्यां ०
ॐ सुवर्णं बिंदुरक्षोभ्यइत्यनामिकाभ्यां ० ॐ नि
मिषोनिमिषः स्रग्वीतिकनिष्ठिकाभ्यां ० ॐ रथ्यां
गयाणिरक्षोभ्यइतिकरतळकरष्टाभ्यां ० एवं
हृदयादि अथ ध्यानं भुपादोयस्य खंचोद
रमसुरनिलः श्र्वंद्रसूर्यो चनेत्रैकगर्वावाशाः शिरो

5

बौर्दुखमपिदहनोयस्यवात्सेयमधिः॥ अंतस्त्रं
यस्यविश्वं सुरनरखगगोभोगीगं धर्वदैत्यैश्चित्रं
शैत्यतेतंत्रिसुवनवपुशंविष्णुमाद्यंनतोमि॥ १॥
तांताकारंभ्रजगशयनंपन्ननाभंसुरेशंविष्णुः
रगगत्तदृशंमेघवर्णं सुभागं॥ लक्ष्मीकांतकम
ठनयनंयोगिनिधिनिगम्यं वंदेविष्णुंभवभ
हरं विश्ववंदंमुकुंदं॥ २॥ विष्णुंविष्णुंयहाविष्णुं प्र

(5A)

भविष्युमहेश्वरं ॥ अनेकरूपदैत्यातंनमामिपुरु
षोत्तमं ॥ ३ ॥ ॐ विश्वविष्णुर्वषट्कारो भुतभव्यभ
वत्प्रभुः ॥ भूतवद्वृत्तभद्रकवोभुतात्मानुतभावनः
॥ १ ॥ परमात्मपरमात्मवसुक्तानां परमांशतिः अत्र
यः पुत्रासाक्षिर्क्षेत्रज्ञोक्षेत्रज्ञोक्षराएवच ॥ २ ॥ योगे
योगिदांनेता प्रधानपुरुषेश्वरः ॥ नारदिरुव
च ॥ श्रीमान् केशवः पुरुषोत्तमः ॥ ३ ॥ सर्वेश्वरः

(6)

शिवः स्थाणुर्भृतादिनिधिरव्ययः ॥ संभवो भावने
भर्ता भ्रमवः प्रभुरीश्वरः ॥ ७ ॥ स्वयंभूः शंभुरादि
त्यः पृथ्वराक्षो महास्वनः ॥ अनादिनिधनो धाता वि
शता लुरुत्तमः ॥ ८ ॥ अप्रमेयो ऋषीकेशः
नाशे मर् प्रभुः ॥ विश्वकर्मा मनुस्त्वष्टा स्त्वविष्णुः
स्त्वविरो ध्रुवः ॥ ९ ॥ अग्राह्यः शाश्वतः रुद्रो लो
हिताश्रुः प्रतर्दनः ॥ प्रभूतस्त्रि ककुक्षामपवित्रं

५

(6A)

मंगळपरं ॥ ७ ॥ ईशानः प्राणदः प्राणो ज्येष्ठः श्रेष्ठः
प्रजापतिः ॥ हिरण्यगर्भो भृगुगर्भो माधवो मधुस्त
नः ॥ ८ ॥ ईश्वरो विक्रमी धन्वी मेधाविवीक्रमक्रमः
अनुत्तमो दुराधर्षः कृतज्ञः कतिरात्मवान् ॥ ९ ॥ सु
रेशः सरजं शर्मविस्वरेताः प्रजाभारः ॥ १० ॥ ह
त्सरो व्याळः प्रलयः सर्वदर्शनः ॥ १० ॥ अ
श्वरः सिद्धः सिद्धिः सर्वादिच्युतः ॥ अणकपिर

मेयात्मा सर्वयोगविनिःसृतः ॥ ११ ॥ वसुर्वसुमनाः सत्यः
समात्मा समितः समः ॥ अमोघपुंडरिकाक्षो वृषक
र्मा वशाकृतिः ॥ १२ ॥ रुद्रो बहुशिरा वक्रु विश्वयोनिः
शुक्लेश्रवाः ॥ अमृतः शाश्वतः स्थाणुर्वरारोहो मरु
तपाः ॥ १३ ॥ सर्वगः सर्वविद्रु विश्वकृसेनो जना
देनः ॥ वेदो वेदविद्व्यंगो वेदांगो वेदविक्रविः ॥ १४ ॥
लोकाध्यक्षः सुराध्यक्षो धर्माध्यक्षः कर्ता त्रकृतः

६

(7A)

चतुरात्मावतुर्वृहश्चतुर्दंष्ट्रश्चतुर्भुजः॥१५॥भ्रा
जिष्णुर्भोजनंभोक्तासदिसुर्जगदादिजः॥अनघो
विजयोजेतविश्वयोनिःपुनर्वसुः॥१६॥उपेंद्रोवाम
नःप्रांतुरमोघःशुचिरुजितः॥अतिंद्रसंग्रहःसं
र्गोधतात्मानियमोयमहा॥१७॥वैद्योवैद्यःसदायो
गीविरहामाधवोमधुः॥अतिद्रियोमहामायोम
हेत्साहोमहाबळः॥१८॥महाबुधिर्महावीर्योर्महा

(8)

शक्तिर्महाकृतिः॥ अनिर्देश्यवपुः श्रिमान्नमेया
त्तामहाद्रिधत्त्वा॥ १९॥ महेश्वासोमहीर्भाश्चीतिवा
सः सतांगतिः॥ अनिरुद्धसुरानंदो गेविंदो गेवि
दांपतीः॥ २०॥ मर्वीविदेमतादंसः सुपर्णाभुजगो त
मः॥ हिश्यनाभः सुतयाः पप्रनाभः प्रजापतिः॥
२१॥ अत्कंसर्वदृक्सिंहः संधातासंधिमांस्त्रि
रः॥ अनेहूर्मर्षणः शास्ताः विश्रुतात्मासुरारिहा

ती

७

(8A)

२२॥ गुरुर्गुरुतमो धामससः सत्यपराक्रमः निमि
शोदिमिषः स्वर्गीवाचस्पतिरुदारधी ॥ २३ ॥ अग्र
णीर्गोष्णीः श्रीमानन्यायोनेता समीरणः ॥ सहस्र
ः पूर्णविश्वात्मा सहस्राक्षः सहस्रपात् ॥ २४ ॥ अव
र्तनो निवृत्तात्मा संवृतः संप्रमर्दनः ॥ अहंसवर्तको
वाण्डीरनिलो धरणी धरः ॥ २५ ॥ सुप्रसादः प्रसन्ना
त्मा विश्वदृग्विश्वभुक्तिभुः ॥ सत्कर्त्तिसत्कृतिः सा

(१)

धुर्जनुर्नारायणो नरः ॥ २६ ॥ असंख्येयो प्रमेया
त्मा विशिष्टः शिष्टकृतस्युविः ॥ सिद्धार्थः सिद्धसंक
ल्पः सिद्धिदः सिद्धिसाधनः ॥ २७ ॥ वृषाही वृषभो
विष्णुर्वृषपर्वावकोदरः ॥ वर्द्धनो वर्द्धमानश्च वि
विक्रः श्रुतिसागरः ॥ २८ ॥ सुभुजोऽर्द्धरो वाग्मी
महेंद्रो वसुदो वसुः ॥ नैकरूपो बहद्रूपः शिपिवि
ष्टप्रकाशनः ॥ २९ ॥ उजसोजो कृतिधरः प्रकाशा

८

(9A)

त्माप्रतापनः ॥ रुद्रः स्पष्टाक्षरोमंत्रश्चंद्रांशुर्भास्कर
रक्षतिः ॥ ३० ॥ अमतांशुर्वोभातुः शशिबिंदुः सु
रेश्वरः ॥ अषधंजगतः सेतुः सत्यधर्मापराक्रमः
॥ ३१ ॥ भूतभव्यभवनाथः पवनः पावनोत्तिलः ॥
कामहाकामकृत्कांतः कार्मीकामप्रदप्रभुः ॥ ३२ ॥
युगादिकृद्युगावर्तेनिकमायोमहाशनः ॥ अदृश्यो
व्यक्तरूपश्च सहस्रजिदनंतजित् ॥ ३३ ॥ इष्टोविधि

(10)

रशिष्टेष्टः शिषंडीनदुषोवषः ॥ क्रोधहा क्रोधकृत्क
र्त्तविश्वबाहुर्महीधरः ॥ ३४ ॥ अच्युतः प्रथितः प्रा
णप्राणदोवासवाऽनुजः ॥ अपांनिधिरधिष्ठान
मप्रमत्तः प्रतिष्ठितः ॥ ३५ ॥ स्कंदः स्कंदधरोधुर्येव
रदोवायुवाहनः वासुदेवाबृहज्जानुरादिदेवः पुरं
दरः ३६ ॥ अशोकस्तारणास्तारः शूरः शौरि
र्जनेश्वरः ॥ अनुकूलः शतावर्त्तः पद्मीपद्मतिभे

(10A)

क्षणाः ॥ १७ ॥ पद्मनाभोरविंदाक्षः पद्मगर्भेशरीर
भृत् महर्षिर्ऋद्धो वृद्धात्मा महाक्षोगरुड ध्वजः
॥ १८ ॥ अतुलः शरभो भीमः समयज्ञो हविर्हरिः स
र्वलक्षणा लक्षण्यो लक्ष्मीवान् समितिजय ॥ १९ ॥ वि
ष्टरो रोहितो मार्गो हेतुर्दोमो हरः सहः ॥ महिधरो म
हाभागो वेगवान् मिताशनः ॥ २० ॥ उद्भवक्षो भणो
देवः श्रीगर्भपरमेश्वरः ॥ करणं कारणं कर्त्ता मह

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com